
UW WATERSCHAP

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

Telefoon (055) 527 29 11

E-Mail info@vallei-veluwe.nl

Website www.vallei-veluwe.nl

Commissie Water

Besprekingsverslag

Datum 5 november 2019

Aanwezigen R. Kremers (voorzitter), L. Dennenberg (pvv. secretaris), P.J. Gaynor (heemraad), F. ter Maten (heemraad), D.S. Schoonman (heemraad), B.J. van Vreeswijk (heemraad), G.J. van den Brandhof (ChristenUnie), S.J. de Bruin (ChristenUnie), T.A.M. van Es (Water Natuurlijk), M. Groenewegen (Bedrijven), W. Goedhart (Natuurterreinen), H.J. van Hartskamp (Lokaal Waterbeheer), J. Immekeker (Ongebouwd), M. Maijer (PvdA), S.E. Mulder (VVD), H.H. Pastoor (50PLUS), L.K. Pennings (Bedrijven), J.C. Pol-de Visser (AWP), G.C. Sprik (50PLUS); E.M.N. Rooijmans-van Steenberg (VVD), A. Terlouw (CDA)

Commissieleden niet zijnde gekozen bestuursleden R. Bor (Lokaal Waterbeheer), T. Bresser (AWP), S. Buist (PvdA), M. Meeuwissen (Water Natuurlijk), L. Polinder (SGP),

Ambtelijk aanw. R. Moolenaars, R. Assink, T. Wassink, J. Wentzel, H. Beekhuis, A. Smeenk; R. Wijkhuis, H. Deunk, P. Blom

Kopie aan Aan- en afwezigen

Opgemaakt door Erica van de Ploeg

Volgende verg. 11 februari

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

Heemraad Van Vreeswijk meldt dat Kaamera tijdens de Internationale Water Week tot winnaar is uitgeroepen in de categorie 'Innovatie - nog niet op de markt'.

3. Vaststellen verslag commissie Water van 10 september 2019

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld, met dank aan de samensteller.
Naar aanleiding van het verslag zijn er geen opmerkingen.

Actielijst:

1. Over de stand van zaken van het vrijwilligersbeleid is het ab op 24 oktober jl. geïnformeerd.

2. Het totaaloverzicht stand van zaken BECH is nog niet beschikbaar. De einddatum wordt verzet naar februari 2020.

4. Ingekomen stukken

4.1 Bestuursrapportage discrepantie 2018 door R. Assink (beleidsmedewerker discrepantie) en T. Wassink (projectleider opsporingsteam discrepantie)

Richard Assink geeft een toelichtende presentatie op de bestuursrapportage discrepantie.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Er is in brede zin waardering voor de verstrekte informatie, de aanpak en de resultaten.
- Er wordt door diverse fracties opgemerkt dat de huidige verdeling van 1 of 3 VE niet optimaal is. Is het mogelijk om dit verder te differentiëren voor een eerlijker verdeling? En wat is dan het effect op de discrepantie?
- Klopt het dat de snelwegen in ons gebied een rioolaansluiting hebben? Betaalt de eigenaar van snelwegen zuiveringsheffing?
- Wat is de verklaring voor de hoge discrepantie bij Harderwijk en Ede?
- Hoe verloopt de samenwerking met de omgevingsdiensten en gemeenten?
- Hoe nu verder: nieuwe speerpunten of continuering van de huidige aanpak?
- Vanaf 2015 is er een gestage stijging van discrepantie te zien. Is daar een verklaring voor, naast de onbedoelde retourstroom in 2018?
- Heeft afkoppelen effect op de discrepantie? Wat gebeurt er met het straatvuil bij afkoppelen?
- Nr. 7 in de ranking zijn, is mooi, maar wat betekent dit in geld uitgedrukt? Zijn we tevreden met 11% discrepantie, in relatie tot andere waterschappen.
- Is de extra inzet begrotingstechnisch gerechtvaardigd?
- Wat zijn de gevolgen als het riool lek is?

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk in eerste termijn:

- Voor de verdeling van 1 en 3 VE is landelijk gekozen en daar kunnen we niet van afwijken. De keuze is niet optimaal, maar is een afweging van een aantal factoren. Bij de ledenraad van de Unie van Waterschappen van december zal dit in de discussie over aanpassing van het belastingstelsel meegenomen worden.
- Bij een lek naar het grondwater of bij instroom van rioolvreemd water is het effect dat de VE's niet zullen veranderen, maar de kosten wel. Uit onderzoek is gebleken dat er soms sprake is van 45% rioolvreemd water.
- De extra inzet op discrepantie is een politieke keuze, om het principe van de vervuiler betaalt recht te doen. Dit moet een continue inspanning zijn. Het zou goed zijn om de inzet een keer te evalueren.
- De samenwerking met omgevingsdiensten en gemeenten verloopt steeds beter.
- Bij afkoppelen kan het water geïnfiltreerd of op het schoonwaterriool geloosd worden.

Beantwoording door de heer Assink in eerste termijn:

- Vanwege de voedingsmiddelenindustrie in Harderwijk en Ede wordt in het afvalwater regelmatig vet aangetroffen. Dat kan een verklaring zijn voor de hoge discrepantie en daar loopt extra onderzoek naar.
- Als speerpunt wordt, na de data-analyse, nu gekeken naar de prioritaire zuiveringskringen Harderwijk en Ede, en ook naar Apeldoorn vanwege de retourstroom.
- Op wegen buiten het stedelijk gebied stroomt het water vaak naar de berm in plaats van het riool, dus dit kan niet leiden tot piekbelasting.

Beantwoording door de heer Wassink in eerste termijn:

- Waterschappen zijn alleen bevoegd om toezicht uit te oefenen op de lozingen op de riolering. De handhaving is een bevoegdheid van de gemeenten. De samenwerking met gemeenten en omgevingsdiensten vergt veel afstemming en vraagt continue aandacht.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- De vraag hoe de ranking en die 11% zich verhoudt tot andere waterschappen is nog niet beantwoord.
- Wat is het effect van overgaan naar 1, 2, 3 en 4 VE op de discrepantie?
- Is er sprake van toenemende lozingen door drugslaboratoria?
- Kan er iets gezegd worden over Amersfoort als grote stad met een kleine discrepantie?
- Waarom heft ons waterschap geen wegenheffing, terwijl andere waterschappen dat wel doen volgens een stuk van de Unie van Waterschappen?
- De trend die te zien is vanaf 2015 is nog niet toegelicht vanuit de ambtelijke kant.
- Heeft het waterschap mogelijkheden om de gemeenten aan te sporen om het rioolstelsel te vernieuwen?

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk in tweede termijn:

- Drugslozingen worden niet gemeten, omdat dat duur is en het effect op discrepantie marginaal zal zijn. Afval wordt vaker in de bossen gedumpt, omdat laboratoria via het riool traceerbaar zijn.
- De discrepantie in Amersfoort/Bunschoten/Spakenburg is onder controle.
- Wegenheffing wordt geïnd door de gemeenten en dat gebeurt vooral in Zeeland.
- De kwaliteit van het rioolstelsel kan via de Afval Water Teams beïnvloed worden. Dit is een goed samenwerkingsverband, maar er is geen drukmiddel.

Beantwoording door de heer Assink in tweede termijn:

- De ranking en de benchmark van de waterschappen is te vinden op het dashboard van de Unie van Waterschappen.
- Het effect van 1, 2, 3 of 4 VE zal zijn dat de discrepantie daalt. Ook al omdat er steeds meer tweepersoonshuishoudens komen, die de grote gezinnen compenseren.
- De trend vanaf 2015 zet naar verwachting niet door, maar stabiliseert. De definitieve cijfers van 2016, 2017 en 2018 zijn echter nog niet bekend.

De evaluatie van de discrepantie wordt opgenomen in de actielijst en d&h zal hiervoor een moment kiezen.

4.2 Omgang maaisel van waterschap als bodemverbeteraar landbouw via Kleine Kringloop

Heemraad Schoonman leidt het onderwerp in en geeft aan dat dit budgetneutraal gedaan kan worden.

Jan Wentzel, technisch manager beheer van afdeling BWS, geeft een presentatie over maaisel als bodemverbeteraar.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Er is veel waardering voor dit mooie initiatief.
- Meerdere fracties vragen aandacht voor het waarborgen van de kwaliteit van het maaisel.
- Is er een vergoeding en een schaderegeling mogelijk, om de acceptatiegraad voor de agrarische sector te verhogen?
- Is dit nu nog wel mogelijk in verband met PFAS?
- Is er samenwerking met andere partijen op het afvoeren van biomassa? Wat is de verwachting voor de langere termijn?
- Zijn er andere hoogwaardige biobased toepassingen denkbaar? Kan hierop snel geacteerd worden als de kans zich voordoet?
- Gaan de kosten op termijn omlaag door deze toepassing?
- De landbouw wil ontzorgd worden, maar ook het waterschap heeft hier een belang in. Beide partijen moeten een bepaald risico nemen.
- Klopt het dat er ongeveer € 150.000 per jaar voor begroot is?
- Zijn er ook nadelen?
- Gaan we vanaf heden al het maaisel verzamelen?
- Hoe wordt er omgegaan met lekwater bij het opslaan van slootmaaisel?
- Zwerfafval in het maaisel is een groot probleem in buitengebied.
- Er wordt aandacht gevraagd voor het probleem van onkruiddruk.
- Wordt er gewerkt met Bokashi?
- De suggestie wordt gedaan om voorafgaand aan het maaien een schouw te houden om de kwaliteit te bepalen.
- Er wordt voor gepleit om de ontvangende partijen er optimaal bij te betrekken.
- Is er kennisoverdracht over dit onderwerp tussen de waterschappen?

Beantwoording door heemraad Schoonman in eerste termijn:

- De nadelen en risico's worden nog onderzocht.
- Vooraf wordt bepaald welke watergangen geschikt zijn en het maaisel wordt zorgvuldig ontdaan van vervuiling.
- De agrarische sector moet er vertrouwen in krijgen dat dit meerwaarde heeft.
- De agrarische sector zal niet voor betaald krijgen, maar wordt ontzorgd. Het afvoeren en composteren kost het waterschap ongeveer € 150.000 (€ 25 per kuub).

- Het composteren gebeurt zorgvuldig om onkruidverspreiding te voorkomen. Terugvloeiend lekwater wordt zo veel mogelijk voorkomen. Nutriënten zitten er slechts in heel lage concentraties in.
- Er zal ook samenwerking met andere partijen zijn voor andere toepassingen, zoals papier of isolatiemateriaal.
- Niet alle materialen zullen gebruikt worden; er wordt bekeken welk materiaal waar het best ingezet kan worden.
- PFAS is een zorgpunt, maar gebruik van compost binnen een straal van 5 km kan nog steeds.
- Samenwerking en kennisoverdracht met andere waterschappen, gemeenten, provincies en Rijkswaterstaat vindt plaats via Circulair Terreinbeheer.

Beantwoording door de heer Wentzel in eerste termijn:

- In het nieuwe bestek zal de ontvangstplicht meegenomen worden.
- Voor het maken van Bokashi heeft het waterschap geen vergunning. Dit is aan de ondernemer zelf.
- Maaisel van dijken en stroken wordt meestal afgezet als veevoer.
- Vervuiling moet inderdaad zo veel mogelijk voorkomen/verwijderd worden.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- Is er sprake van langjarige contracten, waardoor andere hoogwaardiger toepassingen onmogelijk zijn?
- Bokashi zou het product hoogwaardiger maken en de afzet vergemakkelijken.
- Zorgpunt is de 0,5% zwerfafval in het maaisel.
- De suggestie wordt gedaan om de afnemers naar hun ervaringen te vragen.

Beantwoording door heemraad Schoonman in tweede termijn:

- Wanneer een nieuw maaibestek aangegaan wordt, kan de mogelijkheid van composteren meegenomen worden. Hoogwaardig materiaal wordt nu al ingezet voor hoogwaardige toepassingen.
- Ten aanzien van het meten wordt gesteld dat het gebiedseigen materiaal is, dus het risico is relatief klein.
- In eerste instantie wordt dit toegepast bij de KRW-watergangen, dat is circa 2% van het totaal.
- Bokashi vraagt om een extra toevoeging; dat kan het waterschap niet doen, maar de ondernemer wel. Het heeft zeker meerwaarde.
- Het afval is inderdaad een aandachtspunt. Terugkoppeling over de precieze hoeveelheid in kilogrammen volgt nog.
- De ervaringen in den lande met composteren zijn goed, maar het vergt wel een investering van extra stikstof in de bodem in het eerste jaar.
- Er zal een evaluatie plaatsvinden naar de ervaringen van de gebruikers.

5. Aanvraag uitvoeringskrediet renovatie gemaal de Wenden

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Er wordt breed ingestemd met het nut en de noodzaak van de renovatie, maar veel fracties hebben behoefte aan meer informatie en onderbouwing van de financiële paragraaf.
- Waarom zit de renovatie niet in de reguliere begroting?
- Graag meer informatie over de voorgeschiedenis en achtergrond.
- Wat is het verschil tussen een gewone en een circulaire renovatie?
- Kan duurzaamheid en circulariteit in de aanbesteding meegenomen worden?
- Is de capaciteitsverhoging van 10% voldoende om de polder droog te malen bij hevige regenbuien?
- Kan in het vervolg bij elk kredietvoorstel in een format gezet worden wat het oplevert qua geld, efficiency, personeel, energiebesparing enz.?

Beantwoording door heemraad Schoonman in eerste termijn:

- In de bijlage is iets over het voortraject vermeld. Er is onderzocht of van drie gemalen twee of één gemaakt kon worden. De conclusie was dat men beter de watersystemen ongemoeid kan laten. Daarom moet het gemaal nu vervangen worden, omdat die technisch gezien aan zijn eind is. Dit zit in de meerjarenraming, dus kon men zien aankomen. Het is een reguliere vervanging, maar inderdaad een forse investering.
- De financiën zullen in het voorstel verduidelijkt worden. De controleerbaarheid van de getallen is de verantwoordelijkheid van d&h.
- Wat dit bijdraagt aan de grote thema's is op dit moment nog lastig aan te geven.
- De vispassage is innovatief omdat bestaand materiaal zo veel mogelijk hergebruikt wordt.
- Overlast wordt niet alleen bepaald door maalcapaciteit, maar mede door het achterliggende systeem.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- Er wordt nogmaals gevraagd om meer verduidelijking van de financiën, de subsidie, de brandbreedte, de begroting enz. Ook wordt om aanpassing van het stuk gevraagd.
- Wat is de gedachte achter het behouden van de originele architectuur?
- Wordt er een nieuwe vispassage ontworpen en wordt het succes daarvan gemonitord?
- Kan de markt uitgedaagd worden om circulair en duurzaam te werken?
- Waarom moet hierover nieuw besluit genomen worden?

Beantwoording door heemraad Schoonman in tweede termijn:

- Monitoring van de vispassage zal gebeuren.
- De reden van de agendering is dat het een investering betreft van meer dan 2 miljoen euro en daarvoor moet goedkeuring van de commissie Water gevraagd worden.
- De inleiding en financieringsparagraaf zullen aangepast worden.

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk in tweede termijn:

- De vertrouwelijke bijlagen zijn conform afspraak niet meegestuurd, maar verwerkt in de financiële paragraaf van het voorstel. De financiële bijlage zelf ligt ook ter inzage. Het bedrag valt binnen de begrotingsmarge. In het definitieve voorstel zal een en ander verduidelijkt worden.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 27 november a.s.

6. Uitvoeringskrediet vervangen afdekking voorbezinktanks rwzi Ede

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Het uitvoeringskrediet is conform de begroting en hiermee wordt breed ingestemd.
- Waarom is niet direct voor energieneutraliteit gekozen?
- Liever geen circulariteit bij de multicriteria-analyse vermelden als dit geen effect heeft.
- Waarom worden de zonnepanelen niet gelijk geplaatst?
- Ook hier de vraag wat het oplevert qua geld, efficiency, personeel, energiebesparing enz.
- Kan bij een vaste afdekking het vet nog wel verwijderd worden?

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk in eerste termijn:

- In de multicriteria-analyse zijn alle facetten meegenomen. Of ze wat opleveren, is niet van belang. Het was de bedoeling aan te geven welke afwegingen gebruikt zijn.
- Het plaatsen van zonnepanelen is gekoppeld aan de tranches van de SDE-subsidie, anders is het niet rendabel.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- Toch graag meer informatie over resultaat van multicriteria-analyse en anders liever schrappen dat dit in de overwegingen is meegenomen.
- Wat levert het op, zit er een terugverdienperiode in, gaan we dit terugzien in de begroting?

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk in tweede termijn:

- Nogmaals, dit uitvoeringskrediet komt hier alleen ter tafel omdat het een investering betreft van meer dan 2 miljoen euro. Er wordt gewezen op de beleidscriteria die door het ab zijn vastgesteld. Al die criteria zijn afgewogen in dit voorstel. Als over de exploitatie niets is vermeld, kan de commissie Water ervan uitgaan dat het project geen invloed heeft op exploitatie. Er is geen terugverdientijd etc., het is gewoon een vervanging overeenkomstig de doelstellingen die geformuleerd zijn.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt als hamerstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 27 november a.s.

7. W.v.t.t.k./Rondvraag

De heer Bresser (AWP) vraagt of het ambitiedocument van de Utrechtse waterpartners, waaronder waterschap Vallei en Veluwe, hier aan de orde geweest is. Heemraad Ter Maten antwoordt dat onze blauwe omgevingsvisie erin meegenomen is. De brief is verder door d&h afgehandeld en niet in de commissie Water aan de orde geweest.

De heer De Bruin (ChristenUnie) vraagt naar de stand van zaken van de nota cultuurhistorie. Heemraad Ter Maten antwoordt dat gewacht wordt op het uitkristalliseren van de bestuursagenda. Cultuurhistorie wordt onder de paraplu van waterbewustzijn geplaatst.

Mevrouw Maijer (PvdA) vraagt hoe schadelijk muizen in een dijk zijn. Heemraad Gaynor neemt deze vraag mee naar de commissie muskusrattenbestrijding en komt erop terug.

De heer Buist (PvdA) vraagt of we de regels voor het onttrekken van grondwater net als waterschap Aa en Maas gaan aanpassen. Heemraad Schoonman antwoordt dat er bij ons waterschap nog geen aanleiding is om maatregelen tegen het onttrekken van grondwater te nemen. Wel zijn er regels voor beregening met oppervlaktewater. De maatregelen zijn per waterschap verschillend, afhankelijk van de lokale situatie.

De heer Sprik (50PLUS) vraagt of in de februarivergadering weer een presentatie over de droogte gegeven kan worden. Toegezegd wordt dat de heer Blokland of de heer Smeenk dit zal doen.

8. Sluiting commissie Water

De voorzitter sluit de vergadering om 21.25 uur, met dank voor ieders inbreng.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 11 februari 2020.

Voorzitter

Secretaris

Nr.	Datum afspraak	Actie	Door	Vóór/op	Afgerond
1	10-09-2019	Totaaloverzicht stand van zaken BECH	College van d&h	Februari 2020	
2	05-11-2019	Evaluatie discrepantie	College van d&h	Eind 2020	
3	05-11-2019	Presentatie stand van zaken droogte	K. Blokland of A. Smeenk	Februari 2020	